

ROGOWY (16) ai

Oba o jasne.

sg m N rogowy (1). ◇ G rogow(e)go (1). ◇ f N rogową (1). ◇ G rogow(e)j (1). ◇ A rogową (1). ◇ I rogową (1). ◇ n N rogow(e) (1). ◇ [G rogow(e)go.] ◇ A rogow(e) (1). ◇ pl G rogowych (4). ◇ A subst rogow(e) (1). ◇ I pl t rogowémi (1). ◇ L rogowych (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Przymiotnik od „rog” (16) :

1. Od znac. ‘wyrostek na kości czołowej zwierząt’; *corneus Vulg, Cn; corneolus Cn (10) :*

a. Wykonany z rogu (8) :

Wyrażenia: »trąba, kornet rogowy(-a)« = *tuba cornea Vulg* [szyk 6:1] (6:1): *WróbŻółt* 97/6; *Spiewaycie Pánu przy hárfie/ ná Hárfie y głósem chwali [lege: chwały]: Ná trábách z blách kowánych y w głófie kornetu rogowego. Leop Ps* 97/6; A gdy będą trąbienie przedłużyć ná rogowych trábách [*in cornu arietino*]/ [...] tedy lud vczyini wielki okrzyk/ á mur miáltá obáli fie ná mieýscu íwem *BibRadz Ios* 6/5, *Ios* 6/4, 7, 8, 13.

»wrota rogowe« = *w mitologii greckiej wyobrazenie bramy, przez którą wychodzą sny spełniające się* (1): (*nagł*) *Do Druzby (-) [...] písmo twoie/ To ciebie oznaymiło/ y przed oczy moje Przynioflo: zem cie w głowę lepiéy wlepił íobie/ Niż by mi cie był pośłał w twéy włáfnéy ósobie Wroty íen rogowémi/ gdy poczyna świtác KochFr* 87.

b. W funkcji rzeczownika: »rogowe« = *podatek pobierany od hodowanego bydła* (2) : [*cesarze, królowie, książęta*] *mvízá ípoddanych íwoich/ niefnóíne czlá/ pobory/ czopowe/ rogowe/ Stołowe/ domowe/ Słodowe/ brogowe/ y ine podatki wyciągáć/ chczáli wedłvg ítanv íwego pócciwie/ a doítatecznie żyć. SeklWyzn Gv; GostGosp* 168; [Tamże rogowego alias od bydła rogatego, biorąc od każdego bydlęcia wielkiego po pół gros[za], a od cieląt po szelągu, [...] kto by jedno bydło miał, na rok niniejszy dostało się [...] fl. 7/29/3 *LustrRus* II 211].

2. Od znac. ‘substancja, z której zbudowane są rogi’ (5) :

a. Zrogowaciały (3) : *Cornipes, Który rogową ítopę ma/ kopyta rogowe noíí/ yáko kóní/ wól/ etc. Mącz* 65d, 294c.

b. Podobny kolorem do rogu: *białawy, lekko przezroczystry* (1) : *Corneus color, Rogowa maść. Mącz* 66a.

c. Wyrażenie: *anat.* »blonka, [którą] zową rogową« = *rogówka* (1) : *Gdzież godzi íe wiedzieć íż w oczách íeít czworaka blonka, [...] drugą zową rogową, bowie^m íeít íafna á przezrzífta na wzraz rogu wyciągníonego. GlabGad* B5.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : *Corneus, Rogowy. Mącz* 66a.